

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 51Ek/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118203971
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Fúzy
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6118203971.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávnenej: E. R., B. O. XXX/XX-XX, XXX XX C. F. R., F.. XX.X.XXXX, proti povinnému: S. R., Q. T.: XXX XX F. C., F.. XX.X.XXXX, o vymoženie výživného, o návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh oprávnenej na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku z a m i e t a .
- II. Súd oprávnenej nárok na náhradu trov exekučného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Oprávnená sa návrhom na vykonanie exekúcie, doručeným súdu dňa 09.01.2018 domáhala od povinného vymoženiu zameškaného výživného (ku dňu podania návrhu) vo výške 1120,- Eur a trov exekúcie vo výške 22,80 Eur, a to na podklade exekučného titulu, ktorým je Rozsudok Okresného súdu Trenčín, č.k. 32P/239/2011-25 zo dňa 03.04.2012, ktorý nadobudol vykonateľnosť 15.06.2012 a na základe exekučného titulu - Trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín, č.k. 3T/111/2017-36 zo dňa 13.10.2017, bez vyznačenej vykonateľnosti. Návrh na vykonanie exekúcie bol podaný prostredníctvom súdneho exekútora JUDr. Ladislava Ďorďoviča.

2. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 32P/239/2011-25 zo dňa 03.04.2012 súd rozviedol manželstvo oprávnenej uzavreté s povinným a schválil rodičovskú dohodu ohľadne práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že E. C.R. R. (dieťa navrhovateľky a odporcu, F.. XX.XX.XXXX) zveril do osobnej starostlivosti matke (oprávnenej) s tým, že povinný bude prispievať na výživu E. C. sumou 160,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám odporkyne (oprávnenej) s účinnosťou právoplatnosti rozsudku o rozvoде.

3. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), Súd preskúma návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie, súd do 15 dní od doručenia návrhu vydá poverenie na vykonanie exekúcie a upovedomí o tom oprávnenej. Lehota podľa druhej vety neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 45 ods. 2 písm. c) a d) alebo ak má byť exekúcia vykonaná na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou.

4. Podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, Súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak zistí rozpor návrhu alebo exekučného titulu s týmto zákonom,

5. Podľa § 35 ods. 1 Exekučného poriadku, Do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania oprávnený. Po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie sú účastníkmi konania oprávnený a

povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekútora, účastníkom konania je aj exekútor.

6. Podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku, Exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

7. Podľa § 48 ods. 2 Exekučného poriadku, Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá. Z dôvodov podľa osobitného predpisu môže návrh podať aj Justičná pokladnica.

8. Podľa § 48 ods. 3 písm. c) Exekučného poriadku, Návrh na vykonanie exekúcie sa podáva príslušnému súdu a musí obsahovať, označenie zástupcu oprávneného, a ak návrh podáva viaceru oprávnených, označenie spoločného zástupcu oprávnených,

9. Podľa § 28 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 31 ods. 1 Zákona o rodine, Rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

12. Podľa § 8 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, (1) Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. (2) Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa ne stráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

13. Podľa § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

14. Podľa § 67 C. s. p., Každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

15. Podľa § 161 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). (2) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

20. Podľa § 65 ods. 2 Zákona o rodine, Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

21. Súd preskúmaním návrhu na vykonanie exekúcie a jeho príloh - exekučných titulov a S. A. C. R., dieťaťa oprávnenej a povinného zistil, že návrh na vykonanie exekúcie podala prostredníctvom súdneho exekútora matka C. R., v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie už plnoletého. Matka dieťaťa sa v návrhu na vykonanie exekúcie označila ako oprávnená z exekučného titulu, na základe ktorého jej má prislúchať nárok na plnenie vyživovacej povinnosti.

22. Z exekučného titulu Rozsudku Okresného súdu Trenčín, č.k. 32P/239/2011-25 zo dňa 03.04.2012 vyplýva, že Súd schválil rodičovskú dohodu ohľadne práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že E. C. R. sa na čas po rozvode zveruje do osobnej starostlivosti odporkyne (oprávnenej), ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Navrhovateľ (povinný) bude prispievať na výživu E. C. sumou 160,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám odporkyne (oprávnenej) s účinnosťou právoplatnosti rozsudku o rozvode.

23. Z pripojeného exekučného titulu (ktorý ako exekučný titul označila v návrhu oprávnená) - Trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín, č.k. 3T/111/2017-36 zo dňa 13.10.2017, bez vyznačenej vykonateľnosti, vyplýva, že obvinený (povinný) sa uznal za vinného, že hoci bol ako otec v zmysle § 62 a nasl. Zákona o rodine a na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín 32P/239/2011-25 povinný prispievať na výživu J. C. R. sumou 160,- Eur mesačne k rukám matky (oprávnenej) od mesiaca február 2017 do mesiaca október 2017 vrátane vyživovaciej povinnosti neuhradil žiadnu čiastku vyživovacej povinnosti, čím oprávnenej spôsobil dlh na neuhradenej vyživovacej povinnosti vo výške 1120,- Eur. Súd konštatuje, že toto rozhodnutie súdu nie je exekučným titulom, nakoľko nepriznáva právo, nezaväzuje k povinnosti ani nepostihuje majetok a nemožno na základe takéhoto rozhodnutia viesť exekúciu. Toto rozhodnutie nemá vykonateľný obsah a preto ani nie je na ňom vyznačená doložka vykonateľnosti.

24. Vzhľadom na zákonnú povinnosť súdu, ustanovenú v § 53 ods. 1 Exekučného poriadku, súd preskúmal návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Súd v prvom rade prihliadol na to, či sú splnené podmienky za ktorých môže súd konať (ďalej len „procesné podmienky“) v zmysle § 161 C. s. p. Následne skúmal či návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy netrpia niektorou z procesných väd podľa § 48 Exekučného poriadku, ktoré sú dôvodom na zamietnutie návrhu. Okresný súd sa predovšetkým zaoberal otázkou vecnej legitímácie vyplývajúcej z odseku 2 predmetného ustanovenia, ako stavu vyplývajúceho z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva (oprávnenia alebo povinnosti), ktoré je predmetom konania.

25. S poukazom na ustanovenie § 35 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi exekučného konania sú predovšetkým oprávnený a povinný. Vymedzenie ich postavenia v exekučnom konaní je len procesné; rozhodujúce je to, kto sa v návrhu na vykonanie exekúcie označí za oprávneného a koho uvedie ako povinného, bez ohľadu na to, či tomu zodpovedá právny a skutkový stav (aktívna alebo pasívna vecná legitímácia). Vykonanie exekúcie ale prichádza do úvahy len v prospech toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu exekučný titul ukladá (aktívna exekučná legitímácia), a len proti tomu, kto je označený ako povinný v exekučnom titule (pasívna exekučná legitímácia). Proti inému než tomu, kto je v exekučnom titule označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v exekučnom titule označený ako oprávnený, možno navrhnúť vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 12.09.2012 sp. zn. 6 Cdo 69/2012).

26. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu-žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (pozri Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

27. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona. Právo na výživu vzniká dieťaťu narodením, je právom osobnej povahy, nemožno ho preniesť na iného, a to ani na strane povinnej osoby. Pokiaľ je dieťa maloleté, návrh na vykonanie exekúcie pre vymáhanie výživného voči jednému z rodičov je v mene dieťaťa oprávnený podať a v konaní ho zastupovať zákonný zástupca - rodič, ktorému bolo zverené do osobnej starostlivosti. Výživné je v každom prípade nárokom dieťaťa (nie rodiča). Platí to aj v prípade maloletého dieťaťa, preto aj keď je rozhodnutím súdu určené, že povinný rodič má platiť výživné maloletého dieťaťa do rúk druhého rodiča (ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti), došlo iba k vymedzeniu subjektu (tzv. platobného miesta), ktorému sa výživné poukazuje, keďže ho nemožno plniť do rúk subjektu nespôsobilého na právne úkony (maloleté dieťa). Takýmto vymedzením rodiča prijímajúceho výživné v mene dieťaťa nespôsobilého na právne úkony, nedochádza k prechodu výživného na tohto rodiča.

28. V danej veci mal súd za nesporné, že oprávnená - matka bola zákonným zástupcom predtým maloletého C.R. R.. Keby bol C. R. maloletý, súčasne by bola v jeho mene oprávnenou osobou podať návrh na vykonanie exekúcie o vymoženie zameškaného výživného, nebola však oprávnená

požadovať splnenie nároku priznaného exekučným titulom ako oprávnená osoba z výživného. Pri vymáhaní výživného je oprávneným dieťa, ktoré má právo domáhať sa splnenia vyživovacej povinnosti jej núteným výkonom. Vo vzťahu k dieťaťu, ktoré už pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie dovŕšilo plnoletosť, matke zaniklo procesné postavenie zákonného zástupcu a teda matka v danom prípade nebola oprávnenou osobou na podanie návrhu na vykonanie exekúcie v prospech plnoletého dieťaťa, nakoľko na tento úkon nebola oprávneným C.R. R. splnomocnená. Oprávneným podať návrh na vykonanie exekúcie je v tomto prípade len plnoleté dieťa.

29. Matke oprávneného Exekučný poriadok postavenie účastníka konania nepriznáva. V takomto prípade matka síce má procesnú subjektivitu podľa § 61 C. s. p., ale nemá vecnú spôsobilosť vystupovať ako účastník, pretože nie je spôsobilá brať na seba práva alebo povinnosti v konkrétnom právnom vzťahu, ktorý je predmetom konania. Ide o prípad na strane oprávnenej, keď nemôže byť nositeľom oprávnenia podľa exekučného titulu, a to pre neexistenciu právneho vzťahu k predmetu konania. V dôsledku chýbajúceho právneho vzťahu oprávnenej k predmetu konania, nie je splnená základná podmienka pre to, aby mohla byť oprávnená nositeľom práv, núteného výkonu ktorých sa domáha. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu návrhu na začatie konania meritórnym rozhodnutím (ZSP č. 49/2001).

30. S poukazom na vyššie uvedené možno konštatovať, že v danom prípade došlo zrejme k nesprávnemu pochopeniu postavenia matky v relevantných hmotno-právnych i procesno-právnych vzťahoch. Výživné nie je výsledkom realizácie právneho vzťahu, ktorého by matka detí bola subjektom v postavení oprávneného. Oprávneným z výživného podľa tretej časti prvej hlavy prvého oddielu Zákona o rodine (§ 62 - § 65) sú výlučne deti. To sa potom odráža v rovine procesno-právnej tak, že aktívne vecne legitimovanými v exekučnom konaní, v ktorom sa vymáha zameškané výživné, sú len deti. Iba z dôvodu nedostatku spôsobilosti maloletých detí na procesno-právne úkony (teda nedostatku procesnej legitímácie) je potrebné, aby boli zastúpené rodičom, ktorý ich je oprávnený zastupovať.

31. Plnoleté dieťa má však v konaní pred súdom už úplnú procesnú spôsobilosť, čo znamená, že má spôsobilosť samostatne konať a teda aj podať návrh na vykonanie exekúcie pre vymáhanie výživného, a to aj zameškaného výživného za čas, keď bolo ešte maloleté. Zastúpenie plnoletého dieťaťa rodičom, ale už nie ako zákonným zástupcom (s výnimkami ustanovenými zákonom, napr. v prípade zastúpenia ustanoveným opatrovníkom z dôvodu obmedzenia na právne úkony) je prípustné len na základe splnomocnenia, ktoré plnoleté dieťa rodičovi, ktorý nie je povinným, na zastupovanie udelí. Navyše dosiahnutím plnoletosti dieťaťa odpadá aj povinnosť uložená súdnym rozhodnutím platiť výživné do rúk rodiča, pretože plnoleté dieťa má spôsobilosť na právne úkony, a teda aj spôsobilosť samé prijať výživné, ktoré je jeho nárokom.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka - matka nie je oprávnená požadovať splnenie nároku z exekučného titulu, súd pri rozhodovaní o návrhu na vykonanie exekúcie zistil rozpor návrhu na vykonanie exekúcie s § 48 ods. 2 Exekučného poriadku, preto v súlade s ustanovením § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, návrh oprávneného zamietol.

33. Podľa § 199c ods. 1 Exekučného poriadku, Ak sa exekúcia ukončila z iného dôvodu ako pre vymoženie alebo splnenie vymáhaného nároku povinným a ide o dôvod, ktorý možno oprávnenému pričítať, alebo z dôvodu, pre ktorý prináleží exekútorovi vydať upovedomenie o zastavení exekúcie, platí trovy podľa § 198 ods. 2 oprávnený. Ak ide o exekúciu na vymoženie pohľadávky na výživnom pre maloleté dieťa, platí trovy exekúcie zastavenej podľa § 61n ods.1 písm. d) súd.

34. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

35. Podľa § 255 ods. 1 C. s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Nakoľko súd návrh na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu, ktorý možno na základe vyššie uvedeného skutkového stavu oprávnenému pričítať podľa čl. 4 CSP v spojení § 199c ods.1 Exekučného poriadku, a zároveň zamietnutím návrhu oprávnený v zmysle § 255 ods. 1 CSP nemal ani čiastočný úspech vo veci, súd má za to, že trovy exekučného konania nemožno v tomto prípade považovať za účelné vynaložené výdavky a nemôže ich oprávnenému priznať, preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a oprávnenému trovy exekučného konania nepriznal. V exekučnom konaní je povinný účastníkom konania až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. Vzhľadom na skutočnosť, že exekučné konanie sa skončilo zamietnutím návrhu na vykonanie exekúcie, povinnému v konaní žiadne trovy nevznikli, pretože sa o konaní ani nedozvedel a nestal sa jeho účastníkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať sťažnosť v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na Okresnom súde Banská Bystrica.

Sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

V sťažnosti musí byť uvedené, ktorému súdu je určená, kto ju podáva, proti ktorému uzneseniu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto uznesenie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa sťažovateľ domáha.

V sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné.